

Översatt från latin av Georg Gripenstad.
Publiceras här med översättarens tillstånd.

**BOTANISKA ANMÄRKNINGAR GJORDA I LAPPMARKEN OCH
TILLGRÄNSANDE LANDSORTER AV L. L. LAESTADIUS**

För den som efterforskar orsaken till växternas olika utspridning över jorden och de upplysningar, som därav kan hämtas i anseende till klimat o.dyl., är det alltid en stor betydelse, att många växter är så inskränkta till särskilda, avsondrade fläckar, att det fordras flera forskares fortsatta bemödanden att finna på dem. Sålunda finner man helt oförmodat växter på våra fjällberg, som man trott tillhöra blott några få ställen på de sydligare fjällen i Europa. Det är sådant som Kungl. Vetenskaps-Akademien alltid ansett värdigt att efterforska. I sådant avseende vågar jag även inlämna bifogade skrift, som är frukten av en fyrdubbel sommarresa och som så mycket leder sitt ursprung från det understöd och ljus, som Kungl. Vetenskaps-Akademien utdelat även till dess författare.

§1

Beskrivning över några ovanligare växtformer från Lappmarken.

1. *Poa pratensis* (Linné): Blomvippan utbredd; grenarna horisontellt vidöppna, släta; småaxen femblommiga; blommorna en kort tid ludna; roten med krypande skott. Växtplats: gödslade ställen nära nybyggarnas gårdar.

Rotskottens blad platta; slidorna släta. Stråets blad lansettlika, rännformiga, korta. Bladsnärpets kort.

Gräset två fot högt. Jag är övertygad om att detta är Linnés genuina *Poa pratensis*, vars beskrivning jag på grund av jämförelsen med följande varieteter har återgett. Dessa är

2. *Poa pratensis* β . *domestica*: blomvippan avlång, grenarna flerböjda, en kort tid sträva, småaxen tre- á fyrblommiga äggrunda och tjocka; blommorna sammanflätade av ludd, tydligt femnerviga; strået strimmigt, tjockt, styvt; bladen lansettlika korta, bladsnärpets kort, trubbigt. Växtplats: torra ställen i Lappland.

Gräset halvannan fot högt, kraftigt till sin växt. Ju mer detta gräs växer på torra ställen, desto styvare blir det till dess det får samma art som nästföljande.

3. *Poa pratensis* χ . *rigens*: blomvippan avlång, fåblommig, kort; grenarna horisontellt vidöppna, släta; två å fyrblommiga, äggrunda; blommorna tydligt femnerviga, runtom nästan ludna; strået upprätt, rakt och

KUNGLIGA VETENSKAPS-AKADEMIENS HANDLINGAR 1822

stvyt; bladen mycket korta; bladsnrpet kort, trubbigt, roten riktad snett uppåt med fördubblade smala rotskott.

Poa rigens (Hartman: Handbok i Skandinaviens Flora sid. 448). Växtplats: steniga, av solens hetta förbrända ställen i Lappland; mera sällsynt. Nära Kvikkjokk i Lule Lappmark har jag själv en gång insamlat den år 1820. Likaså har D:r Wahlenberg år 1802 fört med sig några sådana exemplar, som hittats vid Utsjoki i Kemi Lappmark och på Gaisavari i Öst-Finnmarken.

Gräset en fot, ibland en halv fot högt; slidor och blad mycket glatta.

Från *Poa flexuosa* skiljer den sig i högsta grad: grenarna vidöppna, styva; blommorna tydligt nerviga; strået ända från mitten i avsaknad av blad; kort sagt: den är mycket styv till växten. Jag tvivlar inte på att även denna varietet bör hänföras till *Poa pratensis*, även om den monstros nog blivit sådan, då den vuxit på ett mycket svårframkomligt och brant ställe.

4. *Poa pratensis* δ . *iantha* ($\iota\alpha\nu\nu\alpha$, blomma i violett färg): blomvippan avlång, kort; grenarna flerböjda, släta; småaxen äggrunda, maximala, två å fyrblommiga; blommorna en kort tid ludna i kanten och på ryggen.

Stråets blad hoprullade, korta tillsammans med krypande skott.

Växtplats: torra höjdställen, rikligt. Har insamlat den på holmen Gammelgården och på Rosbacken nära Kvikkjokk, dessutom vid sjön Virihaure i Lule Lappmark år 1821.

Gräset högrött, fint, varierande mellan en halv fots och två fots höjd; roten snett nedåtgående sänder under marken ut rotskott två och två eller tre och tre. Genom att därefter resa sig ovan jord skjuter de upp och frambringa mycket korta, smalt rännformiga eller snarare fördubblade blad, så man skulle kunna anse dem sylformiga. Dessa blad blev — såvitt jag kunnat se — det första året endast tre och tre, gröna, krökta som en skära. Men sedermera då de håller på att vissna kommer det nästa sommar fram lika många nya av samma slag som de förra. Den tredje sommaren däremot reser sig äntligen ett blombärande strå. De blad som alltså omger stråets nedre del verkar alltid vara vissnade och torrhudade.

Emellertid syns det ett par på själva strået korta, hoprullade, nästan sylformiga; bladsnrpet kort, stjälfkomfattande. Strået är sedan alltifrån leden vid dess mitt upplyftat, rakt och stvyt och i avsaknad av blad uppbär det den nästan hopkrumpna blomvippan; de nedre grenarna i de flesta fall vidöppna fem på varje, de övre däremot flerböjda, uppräta.

Småblommorna mestadels tre och tre i vilket fall det alltid visar sig ett rudiment av en fjärde, mycket liten. Skärmfjällen med kvarsittande foder äggrunda, knappt dubbelt så långa som breda. Till storleken ganska mycket varierande, ty de största exemplar som kommit i min väg var av två fots höjd och blomvippan syntes då därtill utspridd med horisontellt vidöppna grenar. Mindre och rakare än *Poa pratensis* α . med violetta, små treblommiga blommor och mycket korta rotblad.

KUNGLIGA VETENSKAPS-AKADEMIENS HANDLINGAR 1822

5. *Poa pratensis* ε . *hydrofolia*: blomvippan hopdragen; grenarna flerböjda, upprätta, släta; småaxen tre- à fyrblommiga, hopflätade med ludd; roten krypande och rotskotten mycket långa, borstlika.

Insamlade denna växande i vattnet mellan *Carex*-arter nära Kvikkjokk i Lule Lappmark år 1821.

Gräset halvannan fot högt; rotens naturliga beskaffenhet ungefär densamma som i följande varietet; rotskottens blad är dock mycket långa, då de uppnår halva stråets höjd men samtidigt mycket smala för att kunna sägas vara alltigenom borstlika; blomvippans form är densamma som hos varieteten *iantha*. Likväl är bladen även längre än detta strå och mestadels vissnade och hoprullade.

Alla dessa varieteter β , χ , δ , ε , överensstämmer sinsemellan: stråets blad korta samtidigt med slidorna, mycket släta; blomvippan mer eller mindre utspridd; grenarna trinda, släta.

Av denna anledning syns det inte vara överensstämmande med naturen att skilja dessa från *Poa pratensis*.

6. *Poa trivialis* ? β . *macrorrhiza*: blomvippan utdragen, hopdragen; grenarna en kort tid sträva, upprätta; småaxen äggrunda, två- à femblommiga; småblommorna ludna; stråets blad utdragna, tämligen platta, hoprullade av torkan; bladsnärpet tämligen långt; bladens slidor något sträva; roten mycket långt krypande.

Växtplats: ställen med fet jord i fjällen, mera sällsynt. Mellan fjällen Kierkevare (vanligen Kirkivare) och Jeknaffo samt i dalen Vallekårså insamlade jag den år 1821.

Gräset mestadels två fot högt, ibland även en halv fot, skarpt grönt; roten krypande horisontellt och långt. Och likväl kryper den inte snett uppåt utan tränger lodrätt genom den feta marken till dess att den skjuter upp ur markens djup och sänder ut mycket långa och dubblerande blad.

A andra sidan fortsätter just denna rot under marken, där den når närheten till bladet eller strået. Men det är ännu inte slut. Ty roten som allt längre bort dolts av marken och sträckt ut sig som en kedja sammanbinder strån och blad, som skjuter upp på båda sidor, så till den grad att man förgäves söker efter rotens ände. F.ö. är det upprätta strået omgivet med blad två och två eller tre och tre, än korta hoprullade, än längre nästan platta, i spetsen kälade, något sträva. Bladsnärpet stjälmofattande, utdraget. Rotskottens slidor synnerligen sträva. — Även om bladens och grenarnas slidor ibland utvecklar sig till släta blomvippor, anser jag likväl att denna varietet, om man så vill, närmare ansluter sig till *Poa trivialis* än till *pratensis*, detta på grund av den hopdragna blomvippan, bladsnärpet, de utdragna bladen o.s.v.

Ty den genuina *trivialis* har jag aldrig någonsin lagt märke till i Lappland. Men om jag inte misstar mig, har jag i Jämtland och i Norge, t.ex. nära Nidaros, insamlat den av vilken detta är en art.

KUNGLIGA VETENSKAPS-AKADEMIENS HANDLINGAR 1822

7. *Poa trivialis* (Linné): blomvippan hopdragen och tät; grenarna upprätta, sträva; småaxen treblommiga, äggrunda; småblommorna mycket tunt ludna, spetsiga, tydligt femnerviga; strået försett med långa och breda blad, mestadels tre och tre ungefär platta, jämte sträva slidor; bladsnärpets utdraget och därtill lansettlikt. — Genom den gulaktiga färgen, bladens och slidornas strävhet och det utdragna bladsnärpets kan man med lätthet känna skillnaden mellan den senare och den förra.

8. *Poa alpina* β. *lapponum*: blomvippan ojämnt utspridd; grenarna krökta, något sträva; småaxen två- à femblommiga, äggrunda; blomkronorna tämligen ludna, gapande öppna; stråets blad lansettlika, korta; roten finförgrenad.

Växtplats: bördigare ställen i lågskogs- och lågfjällsregionen. Har insamlats den på Frösön 1819 och i björkskogen vid Virihaure i Lule Lappmark 1820. Men även D:r Wahlenberg förvarar i sitt herbarium exemplar som liksom detta funna vid Polmak i Öst-Finnmarken år 1802.

Gräset solitärt, en fot högt; höjden varierar i höjd ibland med en spann; roten enkel, vanligtvis sällan med krypande skott; bladen mestadels platta, lansettlika, trubbiga, alla nästan gröna; bladsnärpets medelmåttligt sådant som brukar finnas hos *Poa annua*. Blomvippans grenar än nedböjda, än vidöppna, än upprätta. Småaxen nästan som hos *Poa alpina*, på sin höjd fyrblommiga; skärmfjällen mycket äggrunda. — Om den står närmare *Poa alpina* eller *annua*, vet jag rakt inte, ty den har en byggnad som gräset *Poa annua* men småaxens form är som hos *Poa alpina*.

Obs! *Poa flexuosa* (English Botany, band 16, figur 1123) som vi ser utomordentligt bra beskriven av Flora Britannicas auktor, tycks D:r Wahlenberg i sin Flora Lapponica hänföra till *Poa laxa*. Detta fastän småaxens form och färg i den återopade figuren ytterst litet överensstämmer med vår lappländska växt. Likväl håller jag före att denna *Poa flexuosa* är mera besläktad med *Poa laxa* än med någon av *Poa pratensis*' varieteter som vi nyss nämnt. Och det kan man se såväl av bladens och hela blomvippans slakhet som av det nämnda utdragna och därtill lansettlika bladsnärpets, ett sådant som vår lappländska växt i varje fall har. Och även om just detta särskilda gräs av D:r Wahlenberg speciellt blivit föremål för utredning, vill även vi gärna berätta vad vi inhämtat om dettas naturliga beskaffenhet. Detta gör vi för att inte någon hädanefter ska sammanblanda denna med andra varieteter varav det finns en stor mängd i Lappland.

9. *Poa laxa*: blomvippan (nämligen i blommande ställning) hopdragen, fåblommig, slak; grenarna flerböjda, mycket släta; småaxen före blomningen i själva verket lansettlika, två à femblommiga (mest fyrblommiga); småblommorna tämligen glesa, i kanten på blomkronorna och på baksidan en kort tid ludna; skärmfjällen med kvarsittande foder lansettlika (längden tre gånger bredden); stråets blad mestadels två och två, hoprullade; bladsnärpets utdraget, lansettlikt sådant som hos den minst stjälkomfattande *Poa flexuosa* liksom den nämnda varietetens *iantha* och andra har hos mig. Roten har krypande skott. Från denna stiger det upp en massa

KUNGLIGA VETENSKAPS-AKADEMIENS HANDLINGAR 1822

blomknippen av vilka största delen verkar vissnade men ett eller annat blad i den stora mängden av dem tycks utomordentligt grönt. Gräset är först en spann högt (och då hör *Poa laxa* med rätta hit); sedan det vuxit upp blir det därpå en fot. Då blir det (i synnerhet i moget tillstånd) tämligen styvt och blomvippans grenar svartröda och vidöppna. Småaxens färg violetteröd, kanterna saffransgula, vitnande.

Det för detta gräs specifika kännemärket varigenom det på avstånd igenkänns från andra är framförallt detta att stråets översta blad inte sitter långt från blomvippan, medan strået hos de övriga ovannämnda varieteterna ända från dess mitt är i avsaknad av blad.

Jag för min del har i Lappland sett flera varieteter som jag här gärna vill förbigå, eftersom man ej kan noggrant undersöka deras naturliga beskaffenhet.

10. *Luzula campestris* β . *nivalis* (Laest.). Blomställningen i form av ett blomhuvud, terminal, bestående av många ytterst små, hopgyttrade blommor; blomfodren trubbiga, bredare än det intryckta, klotformiga fröhuset; strået styvt; bladen lansettlika, spetsade, korta; roten tuvig. Växtplats: undanskymda klippskrevor i fjällen; mycket sällsynt; på nordsidan av fjället Jeknafo insamlade jag den år 1821 jämte *Luzula arcuata* och *spicata*.

Från den stora tuviga roten skjuter det upp en rikedom av blad och strån, varför det tycks överensstämma med *Luzula arcuata*.

Rotbladen däremot är fläckiga som hos *Luzula spadicea*, bredare än bladen hos *Luzula campestris*, tillplattade, mot den yttersta spetsen efterhand långt tillspetsade; stråbladen däremot lansettlika, korta och med en purpurfärgad slida omfattande det styva och raka strået.

Axens blomskärm bladlik, hoprullad; axet åter är huvudformat med oansenliga småblommor; de små skärmladen helbräddade; fröhuset nästan klotrunt, intryckt i spetsen; örten en spann hög. Skiljer sig från *Luzula campestris* genom den huvudformade blomställningen och de minimala blommorna; från varieteten *sudetica* genom de korta, bredare, fläckiga bladen, genom den mycket litet håriga mynningen hos slidorna och det raka och styva strået; från *Luzula arcuata* genom de alltid tillplattade rotbladen, de kortare stråna och de ej fransade små skärmladen o.s.v.

11. *Stellaria graminea* β . *alpina* (Laest.); blomvippan fåblommig; bladen med kvarsittande foder äggrunda, tämligen spetsiga nästan slappa, längre än kronbladen; bladen lansettlika, ganska tjocka, nästan köttiga, i kanten vågiga, något broskartade, mestadels längre än internodiet, d.v.s. avståndet mellan två efter varandra följande blad i stammen.

Stellaria uliginosa (Wahlenberg: *Flora Lapponica*).

Växtplats: torra ställen i fjällen, ganska sällsynt. Insamlade den nära sjön Virihaure och i dalgången Vallekårså i Lule Lappmark år 1821.

KUNGLIGA VETENSKAPS-AKADEMIENS HANDLINGAR 1822

Örten knappt större än ett finger; roten enkel, slankig, nedåträngande. Jag vågar dock ej försäkra om den är perenn, även om de äggrunda och vissnade bladen närmast roten tycks tyda på ett sådant förhållande. Stjälkens nedre del är insvept i nära varandra sittande, motstående och något ensidiga blad; dess övre del utgår liksom ett blomskaft från en massa blad samt lyfter upp en fåblommig och med oansenliga ledstipler understödd blomvippa; fröhusen äggrunda med mestadels tudelade märken.

Obs! *Stellaria uliginosa*, var. β . som D:r Hartman omnämnt i VAH år 1818 har även jag ofta sett i Lappland; blomskaften laterala, enblommiga; stjälken grenig, kluven; bladen med kvarsittande foder tämligen spetsiga, kortare än det avlånga fröhust; kronbladen snabbt försvinnande; märkena tre och tre mestadels tudelade, flerböjda. Även denna blir ibland en varietet med blomvippa, dock så att varje blomskaft stöder sig på ett ordentligt blad. Den saknar nämligen tunnhudade, genomskinliga stipler som tillkommer den långbladiga varieteten varav jag även insamlat exemplar i Lappland.

12. *Gnaphalium carpaticum* (Wahlenberg): tvåbyggare; blomställningen cymös, bildande ett knippe av blommor, terminal, välvd; stjälken upprätt, bladrik. Bladen jämbrett lansettlika, på båda sidor vit-filt-ludna; rotbladen däremot avlångt lansettlika, mot basen uttunnade, trenerviga; roten spolformig.

Hanblomkronan trattlik, uppsvälld, rörformig, femflikig; fjunpenseln klubblik. Honblomhuvudet avlångt; fjunpenseln borstlik.

Gnaphalium carpaticum, Wahlenberg: *Flora Carpatica*, sid. 258, fig. 3, bladen ovan till glatta.

Gnaphalium alpinum, Sturm: *Deutschlands Flora*, Tom X, Häfte 38.

Växtplats: Något undanskymda ställen på de mot norr liggande fjällsidorna, ganska sällsynt. Jag har första gången år 1820 upptäckt den blommande i en klyfta bakom fjället Kapasvare. Men sedermera har jag år 1821 insamlat den växande här och där på nordsidan av fjället Kierkevare i Lule Lappmark.

Örten en spann hög, solitär; roten snett uppåtriktad, spolformig. Den saknar nämligen rotskott men ibland kommer det fram utlöpare eller små knippen av blad från roten vilkas utdragna, lansettlika blad vid basen tycks vara mycket uttunnade och trenerviga. Den stora stjälken är f.ö. försedd med en mängd blad.

Blomställningen är cymös, knippeformad, terminal och sammansatt av fyra eller åtta blommor; blomfjällen lansettlika, tegellagda och torrhudade. I den hankönade örten är de i jämnhöjd med småblommorna, i den honkönade örten däremot blir de till sist kortare än dessa.

Blomkronans nedre del (i hankönade örter) består av en cylindrisk pip, den övre däremot är urholkat uppsvälld med femflikigt bräm. Men från blomkronans mitt skjuter det upp en ståndarsträng, även den femflikig.

KUNGLIGA VETENSKAPS-AKADEMIENS HANDLINGAR 1822

Obs! Förrän örten har utvecklats, visar sig den cylindriska blomkronan inneslutande ståndaren och är då mindre än vanligt. Därför må man akta sig för att anse denna ännu ej fullt utvecklade ört vara någon varietet.

13. *Arnica alpina*, Swartz: stjälken enblommig; stjälekbladen uttunnade-lansettlika, motsatta; rotbladen jämbrett-lansettlika, trenerviga.

Arnica alpina, Swartz-Olin: Dissertatio de *Arnica*, sid. 94 o. 11. Hartman: Handbok i Skandinavians Flora, sid. 313.

Arnica montana β., Linné: Flora Suecica, sid. 295. Liljeblad: Utkast till en Svensk Flora, 2. uppl. sid. 361.

På fjället Tsäkkok i Lule Lappmark har jag en enda gång insamlat ett exemplar år 1820.

Fjällväxten *Arnica alpina* syns vara mycket avvikande från den tidigare nämnda vanliga. Örten en spann hög; roten tjock, spolformig; rotbladen är — förutom den gladare gröna färgen — av samma naturliga beskaffenhet som de hos *Gnaphalium carpaticum*, helt lansettlika, på båda sidor långt tillspetsade, trenerviga. Stjälken däremot trind, småluden, upprätt, försedd med motsatta blad två och två. Likväl kan man ibland se bara ett enda småblad på blomskäftet. F.ö. är blomställningen ej olik den hos *Arnica montana* såvitt jag kunnat undersöka den. Örten var nämligen ej fullt utvecklad då jag fick syn på den i början av juli så att jag skulle kunna framföra något säkert om blomdelarnas anlag.

14. *Carex dioica* β. parallela: axet jämbrett; fröhusen äggrunt-lansettlika, konkavt-konvexa slutligen vidöppna; strået fårat med rännformiga blad. Roten är försedd med krypande skott och är i allra högsta grad tuvig.

Växtplats: jämte *Carex dioica* i rik mängd förekommande på mycket fuktiga ställen i Lule Lappmarks fjällvärld. Fann den första gången vid älven Stalloättno år 1820, men år 1821 har jag i mängd insamlat den på fjällsidorna av Kierkevare, Kapasvare och Tukivare såväl under blomningen som fruktsättningen. Nedom fjällen har jag däremot aldrig någonsin lagt märke till den.

En stor mängd strån och blad skjuter upp från samma rot vilka liksom en kedja binder samman och på något sätt även styr detta blomstrande samhälle.

Bladen är nedtill alltigenom rännformiga, upptill däremot sylformigt-tresidiga, finsågade; strået fårat, upptill ibland strävt; axet alltid jämbrett, nästan fåblommigt, fröhusen först övertäckta av blomfodret men är senare längre än detta, äggrunt-lansettlika, sprötförsedda (men ej i kanten finsågade), frögömmets öppning glasklar. Örten är fullt utvecklad en halv fot hög. Se här även för jämförelsens skull *Carex dioica* insamlad på samma ställe!

Carex dioica: honaxet avlångt, tätblommigt; fröhusen äggrunda med finsågad kant; strået trint; bladen spolformiga. Roten sänder visserligen ut en mångfald skott men jag har för det mesta sett solitära strån.

15. *Carex bicolor*, Allioni: axen terminala, mestadels tre och tre, hanaxen alltid skildkönade; blomskärmarna omfattande, borstlika; fröhusen

KUNGLIGA VETENSKAPS-AKADEMIENS HANDLINGAR 1822

omvänt äggrunda, trubbiga, av blomfjällens längd; märkena två och två; strået trubbkantat, slakt; roten tuvig.

Carex bicolor, Allioni: Flora Pedemontana nr 2311. Schkuhr: Beschreibung... der Riedgräsern (*Carex*), bd. 2, tavla Aaaa, fig. 181) Växtplats: sandiga ställen i Lule Lappmarks fjällvärld. Har en gång insamlat den mellan fjällen Kierkevare och Tuottaratj nära sjön Pållaure år 1821. Växten av ett fingers bredd, roten tuvig; bladen knappt en linje breda, tämligen platta, jämbreda, nästan blågrå; strået nedtill något trint men upptill tresidigt, trubbkantigt och så slakt, att det av axens tyngd ibland kröks och böjs till marken. Småaxen tre och tre, äggrunda varav det mellersta är skildkönat och oskaftat; de övriga försedda med kort bladskaft; blomskärmen hylsformad med ett litet blad likt ett agn, utstående och jämnstort med axen; fröhusen omvänt äggrunda; blomfjällen avlånga, trubbiga, tydligt igenkännliga genom en grön nerv längs mitten; stråna hade böjts ned till marken och bladen dolts under sanden av det nedrunna snövattnet.

16. *Carex aquatilis* β . *epigeios*: hanaxet endast ett, nära basen, för det mesta skildkönat; honaxen: de övre oskaftade, de nedre med bladskaft; blomskärmen bladlik, en kort tid slidbärande; strået trubbkantigt, bladen platta.

Växtplats: ställen med fet jord, skuggiga, i lågfjälls- och lågskogsregionen i Lule Lappmark; i riklig mängd.

Roten tjock omgiven av många rostbruna slidor. Alla bladen tillplattade, även blomskärmens. Fröhusen äggrunda med helbräddad öppning, längre in de avlånga, trubbiga blomfjällen. Orten f.ö. en fot hög.

Ganska mycket närbesläktad med *Carex aquatilis* närmar den sig ofta till den grad den kända *Carex saxatilis*, att man skulle tro dem vara syskon. Men olikheten består däri att den ena har ett trubbigt strå, slidbärande blomskärmar samt blomfjäll kortare än fröhusen. Den andras strå däremot blir till sist alltid skarpkantigt med omfattande, halva blomskärmar och med knapast tillslutna, på ömse sidor svarta småöron.

17. *Aspidium oreopteris*, Swartz: lövet parbladigt; småbladen pinntandade med i kanten vågiga, trubbiga flikar, slutligen hopsmältande med sporgömmenas prickar i kanten.

Aspidium oreopteris, Willdenow: Species Plantarum, Tom V, sid. 247.

På ett visst berg nära byn Täråker i distriktet Helgeland i Norge har jag en gång insamlat den år 1819.

Till sin byggnad är växten tämligen kraftig och med småbladens trubbiga flikar och sporgömmena nära kanten skiljer den sig från *Aspidium thelypteris*. Lövets yta beströdd med prickiga, nektariska glandelhår.

§2

Anmärkningar över några rarare växtställen.

(*) i marginalen utmärker dem som icke förut blivit funna i Lappmarken.

* *Utricularia minor*, Linné, Pite Lappmark, Arjeplog.

Veronica saxatilis, Kvikkjokk, Njunjes.

Aira alpina, Linné, Njunjeskårså.

* *Poa sudetica*, Haenke, Norge, Inndalen, 1819; Kvikkjokk, Valleramblet 1821.

Poa laxa, Haenke, Kvikkjokk, Kierkevare.

* *Poa serotina*, Ehrhart, Nammatj i Lule Lappmark 1820.

Koenigia islandica, Linné; vid bäcken Vassjajåkkå 1820; vid Jeknafo-Jålle, Kapasvare, Ståkkejåkkå samt Kåbrekåive 1821: allt i Lule Lappmark.

Pulmonaria maritima, Linné, Norge, Levanger 1819.

Campanula uniflora, Linné, Kvikkjokk, Tuottaratj, Jeknafo-Jålle.

Viola montana, Linné; Flora Danica; Kvikkjokk, Njunjes; vid sjön Tata (komminister Ullenius 1821).

Ligusticum scoticum, Linné, Norge, Steinkjer, 1819.

* *Juncus balticus*, Willdenow, Kvikkjokk. Lastaktjavelk, 1820.

Juncus parviflorus, Ehrhart, Kvikkjokk, Vallekårså, Vuolletjourvitak, 1821.

Andromeda tetragona, Linné, Kvikkjokk, Ruonas, Kierkevare, Kåbrekåive, 1821.

Rhododendron lapponicum, Wahlenberg, Kvikkjokk, Ruonas, Hildumvare, Kierkevare, Kåbrekåive, 1821.

Saxifraga cotyledon, Linné, Norge, Inndalen 1819; Kvikkjokk, Njunjes 1821.

Saxifraga cernua, Linné, Kvikkjokk, Gammelgården.

Saxifraga rivularis, Linné, Kvikkjokk, Tuottaratj, Kierkevare 1820, Valleårså 1821.

Saxifraga caespitosa, Linné, Kvikkjokk Nammatj, Vallekårså 1821.

Alsine stricta, Swartz, Kvikkjokk, Kierkevare, Jeknafo-Jålle 1821.

Lychnis apetala, Linné, Kvikkjokk Njunjeskårså, Puoitatj, Kierkevare 1821

Silene rupestris, Linné, å Nammatj.

Cerastium glabratum, Hartman, Kvikkjokk Njunjeskårså.

* *Potentilla argentea*, Linné, Pite Lappmark, Arjeplog, Iksjak 1820.

Potentilla nivea, Linné, Kvikkjokk, Alkavare.

KUNGLIGA VETENSKAPS-AKADEMIENS HANDLINGAR 1822

Ranunculus lapponicus, Linné, Jokkmokk, Storbacken, Parkijaur-morkan, Kvikkjokk, ovanför Tjuskaure 1821.

Pedicularis flammea, Linné, Kvikkjokk, Kierkevare, Kåbrekåive 1821.

Pedicularis hirsuta, Linné, Kvikkjokk, Ruonas, Kierkevare, Jålle 1821.

Draba hirta, Linné, Kvikkjokk, Alkavare, Kierkevare, Valle 1821.

Draba alpina, Linné, Kierkevare, Kapasvare 1821.

Gnaphalium supinum, Willdenow, Kvikkjokk, Vallebäcken 1821.

Erigeron alpinum, Linné, Njunjes 1821.

Orchis albida, Swartz, Kvikkjokk, Njunjeskårså 1821 och Kartevare.

Ophrys alpina, Linné, Kvikkjokk, Kierkevare, Kapasvare 1821.

Carex microstachya, Ehrhart, Pite Lappmark Arjeplog 1820, Kvikkjokk Tjåmotis 1821.

Carex tenuiflora, Wahlenberg, Kvikkjokk, Tjåmotis.

Carex oederi, Ehrhart, Piteå Romelsön 1821.

Carex ustulata, Wahlenberg, Kvikkjokk, Njunjes, Kierkevare 1821.

Salix polaris, Wahlenberg, Kvikkjokk, Kierkevare.

Salix myrtilloides, Linné, vid landsvägen mellan Luleå och Råneå; vid Storbacken Jokkmokk och Randijaur 1821.